

Årsrapport

2015

Universitetets klagenemnd

Forord

Årsrapporten for universitetets klagenemnd 2015 er den syttende årsrapporten siden klagenemnda ble opprettet i 1990. Årsrapporten er utarbeidet av Avdeling for utdanning, som er sekretariat for klagenemnda. Dette er den sjette årsrapporten for klagenemndas virksomhet etter sammenslåingen med Høgskolen i Tromsø 1. januar 2009. 1. august 2013 ble institusjonen slått sammen med Høgskolen i Finnmark.

Det er et mål at årsrapporten skal fungere som et tilsynsredskap for universitetsstyret, i den forstand at den kan være med på å gi styret et innblikk i sakene som klagenemnda behandler og i kvaliteten på saksbehandlingen ved UiT. Et annet mål med årsrapporten er at den skal gi fakulteter og enkeltsaksbehandlere veiledning om klagenemndas praksis på de ulike saksområdene.

I rapporten framgår klagenemndas sammensetning og møtevirksomhet i 2015.

I tidligere årsrapporter har vi videre gitt en sammenfattende beskrivelse av hver enkelt sak og av klagenemndas vurdering av den. I årets rapport har vi isteden gitt en *skjematisk oversikt* over klagenemndas saker på ulike saksområder i 2015, med nøkkelinformasjon om hver enkelt sak.

Gjennom årstallsstatistikker og kommentarer til disse har vi forsøkt å synliggjøre utviklingen i nemndas virksomhet. Videre har vi kommentert og forsøkt å analysere de seneste markante utviklingstrekkene ved klagenemndas saksportefølje.

Avdeling for utdanning,

3. juni 2016

Heidi Adolfsen
studiedirektør

Joakim Bakkevold
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Innholdsfortegnelse

Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15	3
Regler om klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet	4
Klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet	5
Klagenemndas funksjon	5
Klagenemndas sammensetning i perioden	5
Antall møter	6
Behandling av klagesaker	7
Totalt antall klagesaker, antall medhold og avslag	7
Sammenligning med foregående år	7
Reelt antall klagesaker	7
Antall avvisninger	8
Antall avslag og medhold	8
Enkelsaker der klagen ble tatt til følge helt eller delvis	9
Fordeling på ulike saksfelt og fakultet/avdeling	12
Klagesakenes fordeling på det enkelte fakultet/avdeling:	15
Behandlingstid for klagesaker	16
Disiplinære saker	17
Klager over vedtak fattet i disiplinære saker	19
Behandlingstid for disiplinærsaker	19

Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15

Utdrag.

Kapittel 5. Klage

§ 5-1. Klagenemnd og særskilte nasjonale klageorgan

- (1) Universiteter og høyskoler skal opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for kandidatene.
- (2) Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.
- (3) Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.
- (4) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.
- (5) Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.
- (6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.
- (7) Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder.

Regler om klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet

Vedtatt av Styringsgruppa for fusjonsprosessen 30.10.08 i sak SG 39/08 med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 5-1.

I. Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet skal ha en sentral klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og andre saker fra studentene som beskrevet i punkt III.

II. Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av universitetsdirektøren. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. De skal ikke være tilsatt ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. To av medlemmene skal være vitenskapelig ansatte ved universitetet, og to skal være studenter. Studentrepresentantene oppnevnes med ett års funksjonstid. De øvrige medlemmene oppnevnes med tre års funksjonstid.

Medlem av universitetsstyret kan ikke være medlem av klagenemnda. Medlem som har medvirket ved saksbehandlingen eller avgjørelse i det påklagde saksforhold, kan ikke delta ved behandling av klage over dette i klagenemnda.

Et medlem med varamedlem(mer) blir sittende inntil nytt medlem er oppnevnt, selv om funksjonstiden er utløpt. Et medlem fortsetter også til behandlingen av påbegynte saker er avsluttet.

III. Klagenemnda behandler følgende saker:

- a. Klager over enkeltvedtak som gjelder studenter og søkere til studier ved Universitetet i Tromsø, herunder klage på avgjørelse om opptak, permisjon, tildeling av grad eller vitnemål, tap av studierett og lignende.
- b. Klager over formelle feil ved eksamen, sensur og arbeidskrav, jf. lov om universiteter og høyskoler § 5-2.
- c. Saker etter lov om universiteter og høyskoler §§ 4-7 annullering av eksamen eller prøve, 4-8 utestenging og bortvisning, 4-9 femte ledd utestenging grunnet straffbare forhold og 4-10 utestenging etter sikkerhetsvurdering.

IV. Avgjørelsen skjer i møte. Nemnda avgjør om det er grunn til å innkalle klageren og den eventuelle motpart til å møte for nemnda eller til å innhente uttalelser fra andre instanser.

V. Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede. Nemndas avgjørelser i saker under punkt III bokstav a og b kan ikke påklages.

VI. Avdeling for utdanning er sekretariat for klagenemnda.

VII. Reglene gjelder fra 1.1.2009.

Klagenemnda ved UiT Norges arktiske universitet

Klagenemndas funksjon

Universitetet er pålagt å opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter universitetsstyrets bestemmelse, andre klagesaker for kandidatene, jf. lov om universiteter og høyskoler § 5-1 første ledd. Universitetets klagenemnd, som erstattet tidligere styrets klagenemnd, trådte i virksomhet 1.1.2006.

Det går frem av regler om klagenemnda ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet pkt. III at universitetets klagenemnd behandler klager over enkeltvedtak som gjelder studenter og søkere til studier ved universitetet, og klager over formelle feil ved eksamen og prøver. Videre treffer klagenemnda vedtak i første instans i saker om disiplinære reaksjoner mot studenter. Dette er saker om annullering og utestenging etter fusk på eksamen, saker om utestenging fra praksis grunnet straffbare forhold, utestenging etter skikkethetsvurdering og bortvisning på grunn av grovt forstyrrende opptreden. Videre gjelder dette saker om inndragning av vitnemål, annullering og nektelse av adgang til norske utdanningsinstitusjoner etter bruk av falsk dokumentasjon i forbindelse med opptak.

Klager over enkeltvedtak som gjelder Ph.d.-studenter behandles også av klagenemnda i den grad det er naturlig å regne parten som student i vedkommende sak.

Etter avtale med The University Centre in Svalbard (UNIS), behandler også klagenemnda klager over enkeltvedtak som gjelder studenter ved UNIS.

Klager over opptak som gjøres innenfor den nasjonale opptaksmodellen for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler som organiseres av Samordna opptak, behandles av Nasjonal klagenemnd etter forskrift om opptak til høyere utdanning kapittel 8. Nemnden er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet og sekretariatet ligger til Samordna opptak.

I disiplinærsaker der vedtak i første instans treffes av Universitetets klagenemnd, er det Felles klagenemnd som er klageinstans. Dette følger av forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4-7 til § 4-10. Nemnden er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet og sekretariatet ligger til Samordna opptak.

Klagenemndas sammensetning i perioden

Klagenemndas sammensetning følger av regler om klagenemnda ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet pkt. II. Her går det frem at nemnda skal bestå av fem medlemmer oppnevnt av universitetsdirektøren; en leder som fyller de lovbestemte krav for lagdommere og som ikke er tilsatt ved universitetet, to vitenskapelig ansatte og to studentrepresentanter. I tillegg oppnevnes vararepresentanter. Sekretariat for klagenemnda i 2015 var Avdeling for utdanning, Seksjon for studieinformasjon og opptak.

I 2015 har universitetets klagenemnd bestått av:

Leder: Inger Bonnie Gjerde, dommer i Nord-Troms tingrett

Personlig vararepresentant: Fram til 1.7.2015 var dommer i Nord-Troms tingrett Morten Berg personlig vararepresentant for leder Inger Bonnie Gjerde. Etter 1.7.2015 overtok dommer i Nord-Troms tingrett Sidsel Sund Olsen som personlig vararepresentant for klagenemndas leder.

Vitenskapelig representant: Hilde Bjørnå, professor, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Vitenskapelig representant: Dag Coucheron, førsteamanuensis, Det helsevitenskaplige fakultet

Vara vitenskapelig representant: Magne Frostad, professor, Det juridiske fakultet

Vara vitenskapelig representant: Merethe Giertsen, førstelektor, Finnmarksfakultetet

Studentrepresentant: Christopher Diego Jakobsen

Studentrepresentant: Kristian Wangsfjord

Vara studentrepresentant: Mats Beldo Johansen

Vara studentrepresentant: Ole Martin Nilsen

Sekretær: Juridisk rådgiver Siv Forså Østerud fra Avdeling for utdanning. I tillegg har rådgiverne Hilde Berntsen og Erlend Berntsen fra Avdeling for utdanning forberedt saker innen studieadministrasjon. Rådgiver Øyvind Arntzen fra Det juridiske fakultet forberedte også noen saker i forbindelse med at han var hospitant ved Avdeling for utdanning. Saker som gjelder doktorgradsforvaltningen har vært forberedt av seniorrådgiver Olaug Husabø ved Avdeling for forskning og utviklingsarbeid.

Leder og vararepresentant for leder har funksjonstid fram til 1. juli 2018, og de vitenskapelige representantene og deres vararepresentanter er oppnevnt til 22.1.2017. Studentrepresentantene og deres vararepresentanter var oppnevnt ut 2015.

Antall møter

Klagenemnda avholdte sju møter i 2015, mot seks møter i 2014. I 2015 var det tre møter i vårsemesteret og fire i høstsemesteret.

Behandling av klagesaker

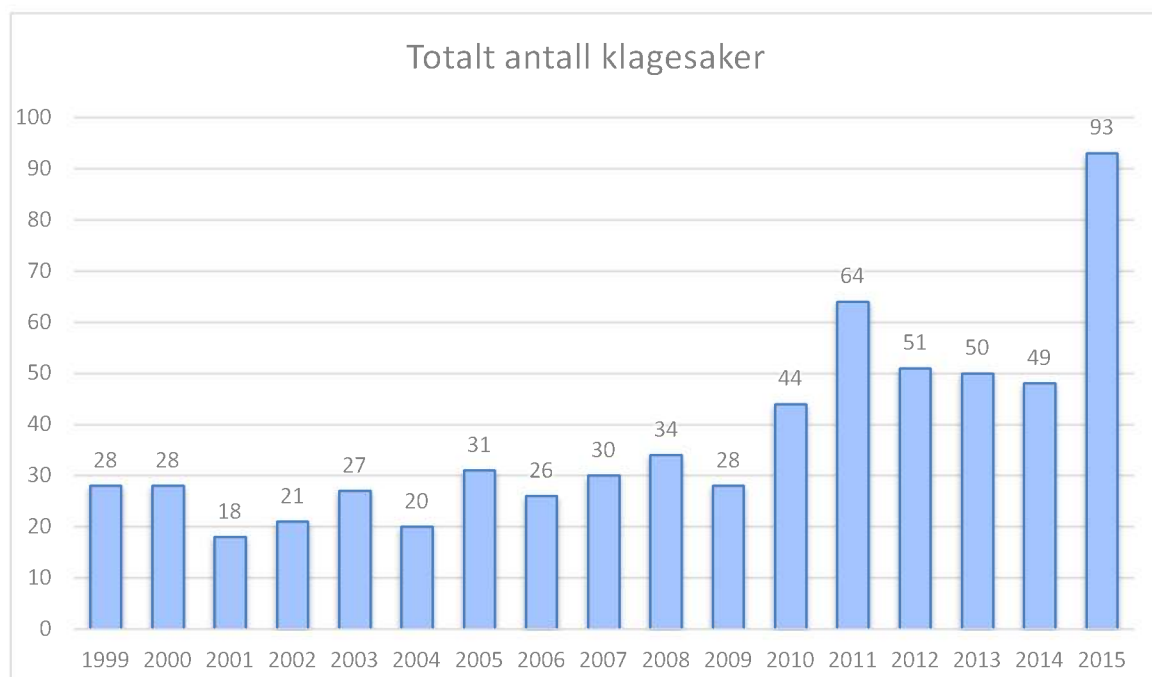
Totalt antall klagesaker, antall medhold og avslag

Begrepet *totalt antall klagesaker* betyr i denne sammenhengen det totale antallet klagesaker som Universitetets klagenemnd har truffet vedtak i gjennom et år. Vedtak- og klager over vedtak i disiplinærsakene er ikke tatt med i denne kategorien.

Klagenemnda behandlet totalt 93 klagesaker i 2015. Av disse ble 7 gitt helt eller delvis medhold, 82 saker ble gitt avslag og 4 saker ble avvist. Mens samtlige vedtak fra 2014 var enstemmige, var det dissens i fem saker i 2015.

Sammenligning med foregående år

Med 93 klagesaker i 2015, mot 49 klagesaker i 2014, er antallet klagesaker nesten doblet det siste året. Tabellen under viser utviklingen i antallet klagesaker de siste 17 årene:

Svingninger fra år til år kan i stor grad skyldes tilfeldigheter, og tallmaterialene kan derfor være et usikkert grunnlag for analyse. Det er likevel mulig å se noen tendenser utfra det foreliggende materialet.

Statistikken viser at det har vært en tydelig økning i totalt antall klagesaker de siste fem årene. Studenttallet har økt i samme periode og det økte antallet klagesaker har sammenheng med det. Høsten 2009 var antallet registrerte studenter 8 373. Høsten 2015 var antallet 12 241.

Reelt antall klagesaker

Det reelle antallet klagesaker ved universitetet kan være langt høyere enn de sakene som kommer til klagenemnda. Dette skyldes for det første at noen typer klager skal behandles av andre organ. For eksempel skal klager over opptak til grunnstudier behandles av nasjonal klagenemnd. For det andre vil det totale antall klagesaker ved institusjonen være høyere enn

tallene fra klagenemnda viser, da det enkelte vedtaksorgan har myndighet til å omgjøre sine egne vedtak. Dersom vedtaket blir omgjort av førsteinstans, går ikke saken videre til Universitetets klagenemnd, heller ikke som orienteringssak. Det finnes derfor ingen oversikt over hvor mange klager som er tatt til følge i førsteinstans.

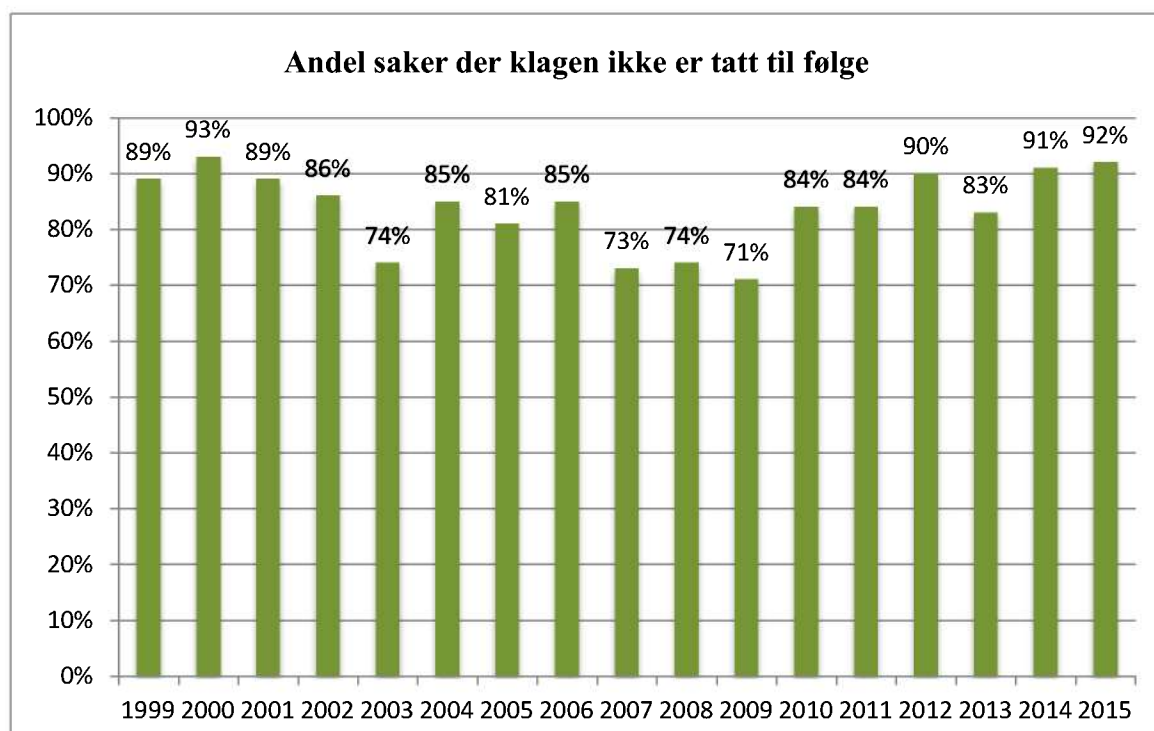
Antall avvísninger

I 2015 traff klagenemnda vedtak om å avvise fire av de innkomne klagenes. Det følger av forvaltningsloven at dersom vilkårene for å behandle en klage ikke foreligger, skal klagenemnda treffe vedtak om å avvise saken. Samtlige avvísninger i 2015 skyldtes at klagen var fremsatt etter klagefristen.

Antall avslag og medhold

I 2015 ble syv klager tatt til følge, noe som tilsvarer 8 % av det totale antallet klagesaker. Til sammenligning var det 8 % medhold også i 2014, 16 % medhold i 2013 og 8 % medhold i 2012.

Avslagsprosenten blant sakene som er behandlet av klagenemnda er slik for de siste 17 år:

Generelt må det kunne konstateres at avslagsprosenten har vært gjennomgående høy i hele perioden og den har ligget på et relativt jevnt nivå.

En lav medholdsprosent oppfattes som positivt i den forstand at det gir uttrykk for at de vedtak som påklages likevel var korrekte, og for at klagenemnda støtter det forvaltningsskjønnet som er utøvet. Til tross for dette har klagenemnda erfart at saksbehandlingen gjort av førsteinstans er av varierende kvalitet. Det er her naturlig å nevne at i mange saker påvises det saksbehandlingsfeil som ikke fremkommer i noen statistikk. Når

en saksbehandlingsfeil ikke har virket inn på vedtakets innhold er vedtaket likevel gyldig. Statistikken over medholds- og avslagsprosent gir således ikke et fullverdig bilde av omfanget av saksbehandlingsfeil som påvises av klagenemnda.

Studieadministrative enkeltvedtak innebærer enten tildeling og annen forvaltning av viktige samfunnsgoder, eller de kan innebære betydelige inngrep overfor enkeltstudenter.

Saksbehandlingen må da være god, korrekt og tillitsvekkende.

Korrekt og god saksbehandling øker tilliten til oss som læringssted, dermed også til våre ansatte, og dette er positivt for det totale læringsmiljøet. Universitetsdirektøren vil her fremheve en helt tydelig erfaring etter arbeidet med å være sekretariat for klagenemnda. Svært mange klager skyldes at det påklagede vedtaket mangler en god og tilstrekkelig begrunnelse. En god begrunnelse setter parten i stand til å forstå hvorfor vedtaket ble som det ble, og til å gjøre en realistisk vurdering av om det er noen grunn til å klage over vedtaket. Å utvikle gode begrunnelser for enkeltvedtak er derfor en svært god investering og gir det beste vernet mot unødige klagesaker. En god begrunnelse er et uttrykk for god saksbehandling.

Nedenfor gjengis en tabell over både de summerte klagesakene og fordelingen av medhold og avslag. I tabellen er det også tatt med antall dissensavgjørelser. Dette tallet kan variere noe fra år til år, og 2015 var et år med flere dissenser enn normalt. Det bør være et mål for klagenemnda å forsøke å holde antall dissensavgjørelser så lavt som mulig. Klagenemndas medlemmer tilstreber derfor, gjennom en grundig behandling av de enkelte sakene, å arbeide seg frem til en enighet rundt de vedtakene som fattes.

År	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt antall	26	30	34	28	44	64	51	50	49	93
Antall avslag	22	22	25	20	37	54	46	40	42	82
Antall medhold	4	6	7	6	5	3	4	8	4	7
Antall avvisninger	0	2	2	2	2	7	1	2	3	4
Antall dissens	1	0	0	4	0	0	0	0	0	5

Enkeltsaker der klagen ble tatt til følge helt eller delvis

Den første klagen som ble tatt til følge var i sak K 5/15. Studenten hadde strøket to ganger i praksis på sitt profesjonsstudium og hadde tapt studieretten. Klagen gjaldt avslått søknad om å få et tredje forsøk i praksis. Forskrift for eksamener ved UiT § 26 fastsetter at en student ved ikke bestått praksisperiode kan ta praksis om igjen én gang. Hvis andre forsøk i praksis vurderes til ikke bestått kan studenten fratas studieretten, forutsatt at studenten er gjort

skriftlig oppmerksom på dette før andre praksisforsøk påbegynnes. Eksamensforskriften § 26 fastsetter også at fakultet kan gi dispensasjon til et 3. forsøk i praksis dersom studenten kan dokumentere sosiale eller personlige grunner til ikke å ha bestått praksis etter to forsøk. Klageren mottok en e-post før hun begynte på sitt andre praksisforsøk der hun ble informert om at det var viktig for hennes videre studieforløp at hun besto denne praksisen. *Det var imidlertid ikke sagt uttrykkelig i e-posten at manglende bestått etter to forsøk kunne medføre tap av studierett*, slik eksamensforskriften § 26 andre ledd krever. Klagenemnda vektla at tap av studierett er inngripende overfor den enkelte, og kravene til forsvarlig og korrekt saksbehandling er strenge. Klagenemnda la til grunn at det forelå en saksbehandlingsfeil, og at det ikke kunne utelukkes at feilen hadde hatt betydning for sakens utfall. Vedtaket ble dermed opphevet, og studenten fikk tilbake studieretten og ble innvilget et tredje forsøk i praksis.

I sak K 12/15 klaget studenten over avslått søknad om opptak til masteremnet HIS-3007 *Lesing og skriving – fra introduksjonen av skrift til allmenn lese- og skriveferdighet*. Institutt for historie og religionsvitenskap avslo søknaden med den begrunnelse at søker ikke oppfylte et fordypningskrav på minst 60 studiepoeng i historie. Dette fordypningskravet fremgikk ikke av emnebeskrivelsen på nett. Klager hadde utdanning som tilsvarende bachelorgrad. Klagenemnda kom til at søker hadde foretatt de undersøkelser som kunne forventes, og hadde innrettet seg etter den informasjonen som var tilgjengelig. Ettersom det var tale om opptak til et enkeltfag på mastergradsnivå, og ikke et mastergradsprogram, og at klager hadde utdanning tilsvarende bachelorgrad, samt at klager nesten hadde 60 studiepoeng i historie kom klagenemnda til at det ikke var uforsvarlig å gi klager opptak, selv om hun manglet fordypningskravet som instituttet hadde ment skulle gjelde ved dette opptaket.

I sak K 56/15 klaget studenten over avslått søknad om opptak til bachelorprogrammet i pedagogikk på bakgrunn av realkompetanse. Søknaden ble avslått med den begrunnelse at søker ikke hadde tilstrekkelig relevant yrkeserfaring. De faglige minstekravene var ikke spesifisert i studiekatalogen på nett. Klagenemnda kom til at avslag på bakgrunn av faglige minstekrav som ikke var gjort tilgjengelig i studieinformasjonen som søkere skal forholde seg til, var en saksbehandlingsfeil som må antas å ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Klagenemnda foretok så en konkret vurdering av søkers kvalifikasjoner, og kom etter en helhetsvurdering til at hun hadde de nødvendige kvalifikasjonene til å kunne gjennomføre bachelorprogrammet i pedagogikk på bakgrunn av realkompetanse. Klager ble tilbudt studieplass fra høsten 2016, da det var for sent å starte opp på studiet i det inneværende semesteret.

Sak K76/15 gjaldt klage over inndragning av studierett. Etter forskrift for studier ved UiT § 16 beholdes en innvilget studierett som hovedregel i ett år utover normert studieprogresjon. Bestemmelsen fastsetter at forsinkelse som skyldes permisjoner og visse andre forhold ikke inngår i denne tidsberegningen, og videre at studenter som står i fare for å miste studieretten etter denne regelen skal gis skriftlig forhåndsvarsel om dette senest ved semesterstart. Klageren begynte på et seksårig profesjonsstudium høsten 2010. Våren 2015 hadde studenten

ennå ikke bestått eksamen på 1. studieår, og hadde to og et halvt år med ugyldig forsinkelse på studiet. Våren 2013 fikk hun skriftlig varsel om fare for inndragning av studierett og ble deretter innvilget en rekke dispensasjoner og ekstra eksamensforsøk. I vedtak fra juli 2014 ble studenten innvilget et femte forsøk på å gå opp til eksamen første år. Det ble gjort oppmerksom på at ytterligere dispensasjoner ikke kunne påregnes og at «*reglene omkring studierett tilsier at du må fremstille deg til, og gjennomføre eksamen senest våren 2015*». Våren 2015 møtte studenten ikke til eksamen første år, hvorpå studieretten ble inndratt uten ytterligere forvarsel. Studenten klaget avslaget inn for klagenemnda. Klagenemnda la til grunn at inndragning av studierett er inngripende og av stor betydning for studenten, og kravene til riktig saksbehandling må da være strenge. Varslet som studenten fikk i juli 2014 var ikke tilstrekkelig – det må varsles på nytt hvert semester når tap av studierett aktualiseres, og innholdsmessig var varslet fra juli 2014 for vagt, jf. studieforskriften § 16. Klagenemnda utelukket ikke at studenten kunne ha handlet annerledes hvis vedkommende hadde fått korrekt forhåndsvarsel. Klagen ble tatt til følge, og studenten fikk studieretten tilbake.

Sak K 89/90 gjaldt klage over formell feil ved eksamen i emnet MED-2510 *Medisin år 3* våren 2015. Studenten klaget over at eksamenen hadde vesentlig større omfang enn det som var vedtatt i Utvidede bestemmelser for eksamen i emnet MED-2510 *Medisin år 3*. I tillegg klaget han over at eksamenen, som var en flervalgsoppgave, hadde flere spørsmål som ikke hadde et klart svaralternativ. Klagenemnda fant det kritikkverdig at eksamen hadde et annet omfang enn det som var bestemt i Utvidede bestemmelser for eksamen i emnet MED-2510 *Medisin år 3*, men at dette ikke utgjorde en formell feil ved eksamen. Klageren ble gitt medhold i at ett av spørsmålene på eksamen manglet et klart svaralternativ, og dette var en formell feil. Klageren ble derfor gitt delvis medhold, ved at han hadde rett i at det forelå en formell feil som kan ha innvirket på bedømmelsen av hans besvarelse. Da studenten allerede hadde bestått eksamen etter at han hadde klaget vedtok klagenemnda ikke rett til ny sensur.

I sak K 93/15 søkte klager opptak til emnet VID-6053 *Matematikk 2*. Institutt for lærerutdanning og pedagogikk innvilget først søknaden. Instituttet ble senere oppmerksom på at søkeren ikke oppfylte opptakskravene og omgjorde sitt vedtak. Klagenemnda kom etter en helhetsvurdering til at instituttet ikke hadde mulighet til å omgjøre sitt vedtak om opptak i dette tilfellet, selv om søkeren ikke oppfylte opptakskravene. Det ble lagt avgjørende vekt på at søkeren hadde innrettet seg etter det opprinnelige vedtaket og at instituttet i hovedsak kunne klandres for feilen som ble gjort. Søkeren hadde blant annet gått ned i stilling for å ta emnet. Klager manglet også lite for å oppfylle de formelle opptakskravene.

Sak K 122/15 gjaldt klage over formelle feil i emnet PSY-6003 *Innføring i generell psykologi*. Institutt for psykologi hadde ikke rutiner på at flervalgseksamen i emnet ble sendt til klagekommisjonen sammen med kortsvareksamen. Flervalgseksamen dreide seg kun om å telle antall rette svar, og ble således bare vurdert av intern sensor. Klagenemnda kom til at det var en formell feil at flervalgseksamen ikke ble forelagt klagekommisjonen for ny vurdering. Det ble lagt vekt på at selv om det er en flervalgseksamen, foreligger det like fullt en skriftlig oppgave og et skriftlig svar. Det er derfor mulig å etterprøve det ordinære sensurvedtaket.

Klagenemnda kom til at feilen kan at kan ha hatt betydning for bedømmelsen av studentens prestasjon. Instituttet ble pålagt å sensurere klagers eksamensbesvarelse på nytt.

Fordeling på ulike saksfelt og fakultet/avdeling

Nedenfor følger en oversikt over fordelingen av ulike sakstyper i 2015. For å vise en utvikling har vi tatt med tilsvarende tall fra årene 2011-2014.

Saksfelt	2011	2012	2013	2014	2015
Opptak	29	17	21	25	49
Adgang til eksamen	7	10	9	3	11
Særskilt tilrettelegging	2	2	1	0	2
Formelle feil	10	13	9	13	11
Andre forhold	16	7	10	8	20

I 2015 var det en markant økning i antall klagesaker på opptaksfeltet og i samlekategorien «andre forhold». Nedenfor vil vi kommentere dette særskilt.

Opptakssaker

Universitetet klagenemnd behandlet 49 klagesaker i forbindelse med opptak i 2015. Dette er rekordmange opptakssaker, og omtrent samme antall som det totale antall klagesaker i 2014. I 2014 behandlet klagenemnda 25 klagesaker i forbindelse med opptak. Vi ser altså en økning på nesten 100 % når det gjelder opptakssaker fra 2014 til 2015. Denne svingningen er betydelig sammenlignet med tidligere år. Det er derfor hensiktsmessig med en analyse av mulige årsaker til dette avviket.

Av disse 49 klagesakene ble 3 tatt til følge, som er forholdsvis svært få. I 2014 ble 2 klagesaker i forbindelse med opptak gitt medhold. Man ser altså at antall saker som får medhold ikke har økt nevneverdig i 2015. Dette illustrerer at enkeltvedtakene er fattet på riktig grunnlag. Det er derfor påfallende at så mange velger å benytte seg av klageadgangen, selv om de ikke er kvalifiserte for opptak. Det må antas at dette er et uttrykk for at klagerne ikke har tillit til vedtakenes riktighet.

Analysen har vist at opptakssakene i 2015 i stor grad har vært preget av saksbehandlingsfeil. Etter klagenemndas vurdering led omtrent 18 av 46 klagesaker av saksbehandlingsfeil. Disse bestod i hovedsak av mangelfull begrunnelse. Flere begrunnelser oppfylte ikke forvaltningslovens krav til utforming av begrunnelse og da særlig vedrørende det faktiske grunnlaget, for eksempel hvilke opptakskrav søker ikke oppfyller. Klagenemnda kom til at mangelfull begrunnelse som saksbehandlingsfeil ikke kan ha hatt innvirkning på noen av vedtakenes innhold. Mangelfull begrunnelse kan likevel føre til at søker velger å klage på avslaget, da søker ikke forstår hvorfor vedkommende får avslag.

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP) under fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak) utpeker seg med flest klagesaker i forbindelse med opptaket. ILP behandlet 18 klagesaker i forbindelse med opptak, noe som er et høyt antall også for et så stort institutt. 12 av klagesakene led av saksbehandlingsfeil, i hovedsak mangelfull begrunnelse. Det er Universitetsdirektørens vurdering at flere av disse klagen kunne vært unngått dersom det hadde blitt utformet mer konkrete og utfyllende begrunnelser, hvor det opplyses om hvilke opptakskrav søker ikke oppfyller, og hva mangler for å være kvalifisert for opptak. Under behandling av klagesakene ga klagenemnda uttrykk for at det var ønskelig med tilbakemelding til ILP angående saksbehandlingen.

Analysen har videre vist at det er hensiktsmessig å presisere opptakskravene og gjøre dem tilgjengelig for søker. I flere av klagesakene var ikke opptakskravene eller de faglige minstekravene presisert eller gjort tilgjengelig i studiekatalogen eller i studieplanen på nett. Dette skaper liten forutberegnelighet for søker, som derfor ofte ikke vil ha mulighet til å vurdere hvorvidt vedkommende er kvalifisert for opptak. Uklare opptakskrav kan også gjøre det vanskeligere å slå seg til ro med avslag på opptak, noe som igjen resulterer i at man velger å benytte seg av klageadgangen.

Her er det også nødvendig å trekke frem ILP. Mange av klagesakene var relatert til praktisk pedagogisk lærerutdanning, hvor opptakskravet er «universitets- og/eller høgskoleutdanning med 2 relevante skolefag hvert på minst 60 studiepoeng». Det var ikke presisert for søkerne hva som regnes som relevante fag. Dette resulterte i flere klagesaker hvor klager mente de fagene vedkommende hadde utdanning i var relevante. Vi så også et stort antall klagesaker innenfor erfaringsbasert master i organisasjon og ledelse i offentlig sektor ved Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging (ISS) under HSL-fak. Man ser at opptakskravet «bachelor eller tilsvarende» viste seg å være noe uklart for søkerne. Det er vår vurdering at disse klagen, både fra ILP og ISS, kunne vært unngått ved mer utfyllende informasjon til søkere om opptakskravene.

Avslutningsvis om opptaksfeltet bemerkes det at årsaken til at søkere klager på avslag varierer, og er ikke alltid lett å fastslå. Analysen av klagesakene i forbindelse med opptak har likevel vist at flere av sakene kunne vært unngått med blant annet bedre saksbehandling, klarere opptakskrav og mer utfyllende informasjon til søkerne. Ved å fokusere på målrettet arbeid med forbedring av rutiner og kvalitet i saksbehandlingen, er det grunnlag for å hevde at man vil se en nedgang i antall klagesaker i forbindelse med opptak.

«Andre forhold»

Gruppen «andre forhold» er en samlekategori med ulike sakstyper. Eksempler på sakstyper i denne gruppen er innpassing av tidligere utdanning/fritak for enkeltemner, reservering av studieplass, dispensasjon fra registreringsfrist og frist for å melde seg opp til eksamen, særplass i praksis, permisjon fra studiet og refusjon av doktoravhandling. Klagenemnda mottok 21 saker innen denne saksgruppen i 2015, mot 8 slike saker i 2014 og 10 slike saker i 2013.

I 2015 mottok klagenemnda seks klager over avslått søknad om særplass i praksis fra studenter ved Helsefak, mot null saker om særplass året før. Adgangen til særplass reguleres av Helsefaks *Retningslinjer for innvilgelse av særplass* punkt 4. Særplass kan tildeles til studenter som må ta hensyn til forsørgeransvar, helsemessige forhold, ønske om praksis i samisk språkforvaltningsområde, sentrale styreverv ved UiT eller en toppidrettskarriere. Tre av sakene om særplass gjaldt profesjonsstudiet i psykologi og involverte fem studenter, og alle disse hadde søkt utfra et ønske om en praksisplass som var tilpasset det de ville skrive om i hovedoppgaven, noe som ikke danner grunnlag for særplass ifølge Helsefaks retningslinjer. Klagerne i de andre sakene om særplass hadde søkt utfra personlige grunner som var mer relevante etter retningslinjene. Ingen av klagenene ble tatt til følge. I klagenene fra IPS gikk det igjen at studentene opplevde at IPS hadde gitt dem forhåpning om særplass på grunnlaget de hadde søkt på, og at det var gitt uklar og forvirrende informasjon fra instituttets side. I saksframlegget og under behandlingen i klagenemnda ble det fremhevet at siden IPS hadde mottatt flere ubegrunnede søknader om særplass og klager med anførsler om forvirrende informasjon, så var dette en klar indikasjon på at IPS hadde gitt uklar informasjon om rett til særplass - dette selv om studentene ikke fikk medhold i sine klager.

De øvrige sakene fra gruppen «andre forhold» i 2015 ligner mer på fjorårets utvalg innen denne kategorien. De er innad forskjellige, for eksempel to saker om innpassing, en sak om permisjon og en sak om dispensasjon fra fristen for oppmelding til eksamen. Vi ser ikke noe mønster innen denne kategorien utover det som er beskrevet om særplass ved profesjonsstudiet i psykologi, og tror at det høye antallet klager over «andre forhold» i 2015 skyldes tilfeldigheter.

Klagesakenes fordeling på det enkelte fakultet/avdeling:

Fakulteter/Avdeling	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSLF)	14	12	7	12	9	33
Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak)	15	30	21	19	13	36
Det juridiske fakultet	5	5	4	2	2	8
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	1	3	0	2	2	1
Det kunstfaglige fakultet	0	0	1	1	0	2
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	4	4	2	6	10	8
Avdeling for utdanning (UTA)	5	10	16	7	13	3
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag				1	0	1

Når det gjelder fordeling av saker mellom fakultetene, kom det betydelig flere saker fra HSLF og fra Helsefak i 2015 enn i 2014.

30 av de 33 sakene fra HSLF gjaldt opptak, og den markante endringen i antallet opptakssaker i 2015 er tidligere kommentert.

Antallet klagesaker fra Helsefak økte fra 13 i 2014 til 36 i 2015. Årsaken til økt antall saker ser ut til å variere etter saksområdene. Vi har sett på hvilke sakstyper som har økt mest hos Helsefak i 2015, og har søkt etter mulige forklaringer.

Fra Helsefak kom seks klager over *nektet adgang til eksamen* i 2015, mot én slik klage i 2014. Fem av seks saker omhandler inndragning av studierett på grunn av forsinkelse i studiet og i henhold til tregangers regelen. En gjennomgang av disse sakene viser at endel medisinerstudenter med betydelig forsinkelse i sin studieprogresjon ble fanget opp i 2015, etter at Helsefak vedtok nye retningslinjer om innskjerping av praksis rundt tregangers regelen i 2014. Dette forklarer den nye forekomsten av klager over inndratt studierett fra Helsefak i 2015. Det kaster også lys over den totale økningen i antallet saker fra Helsefak i 2015.

Helsefak hadde fattet 11 av de 36 påklagede vedtakene innen opptak i 2015, mot 6 klager på opptaksområdet i 2014. Fem av klagene gjaldt opptak til masternivåemnet SYP-3009 *Distriktssykepleie* som ble opprettet høsten 2015. I disse sakene gikk det igjen at klagerne ikke hadde dokumentert sin yrkeserfaring tilstrekkelig i søknadene sine. Dette kan muligens

indikere at veiledningen i søknadsskjema og på UiTs nettsider ikke har vært god nok. Ingen av disse klagenes ble imidlertid tatt til følge.

Videre hadde Helsefak sju klager over formelle feil ved eksamen, det samme antallet som i 2014.

Helsefak hadde til sammen 12 klager innen saksgruppen «andre forhold» i 2015, herunder de seks sakene om nektet særplass i praksis som vi ovenfor har kommentert. Året før hadde Helsefak ingen klager fra saksgruppen «andre forhold». De 12 klagenes på dette saksområdet belyser derfor også den totale økningen i antallet saker fra Helsefak i 2015.

Jurfak hadde åtte klagesaker i 2015, mot to klagesaker i 2014. Sakstypene er svært forskjellige, med en klage over opptak, en sak om særskilt tilrettelegging til eksamen, to saker om adgang til eksamen, to saker om klage over formelle feil ved eksamen og to saker innen gruppen «andre forhold». Ingen klagesaker fra Jurfak ble tatt til følge. Etter vår vurdering skyldes økningen i antallet klagesaker fra Jurfak i 2015 tilfeldigheter.

Behandlingstid for klagesaker

Med behandlingstid for klagesaker menes her tiden fra en klage oversendes fra førsteinstans til endelig vedtak er fattet i klagenemnda. Den reelle saksbehandlingstiden er imidlertid lenger, da førsteinstansen behandler klagen før den oversendes til klagenemnda. Universitetet er pålagt å forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11a. Målsettingen er dermed at behandlingstiden skal være så kort som mulig. Samtidig har ikke klagenemnda alltid møte hver måned og det blir ikke avholdt møter i sommermånedene.

Den gjennomsnittlige behandlingstiden for klagesaker i 2015 var 11 uker. Tilsvarende tall for 2014 var 11 uker, ni uker i 2013 og seks uker i 2012. Universitetets mål er en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som ikke overstiger fem uker. Saksbehandlingstiden både i 2015, 2014 og i 2013 innebærer en klar økning i forhold til årene før. For 2015 må det sies samtidig at det totale antallet klagesaker omtrent doblet seg.

Saksbehandlingstiden for klagenemnda er for lang, og vi også fått klar tilbakemelding om dette fra klagerne. Det er flere årsaker til den lange saksbehandlingstiden de aller siste årene. Overordnet skyldes det arbeidsmengden til sekretariatet. Saksbehandlingstiden fra og med 2013 har gått betydelig opp grunnet en meget betydelig økning i antallet disiplinærsaker fra og med dette året. Disiplinærsaker er særlig ressurskrevende saker som må prioriteres. Mengden disiplinærsaker påvirker saksbehandlingstida også i vanlige klagesaker i vesentlig grad, fordi en så stor andel av våre saksbehandlingsressurser brukes der.

Klagenemnda er første vedtaksinstans i saker om særskilt skikkethetsvurdering, og klagenemndas sekretariat er de samme personene som ivaretar administrativ og juridisk støtte i disse sakene både ved eventuell nemndsbehandling og behandling av institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen. Til nå har ikke klagenemnda hatt en skikkethetssak til behandling. Dette gir imidlertid ikke noe bilde av hvilke administrative ressurser Avdeling for utdanning årlig bruker på slike saker. Antall tvilsmeldinger ved UiT har økt kraftig de siste årene. I 2013

hadde UiT én sak om særskilt skikkethetsvurdering til behandling. Siden da har 29 saker kommet inn den institusjonsansvarlige. Flere saker er under aktiv behandling til enhver tid. Kravene til saksbehandlingen er særlig strenge i disse sakene.

Dette innebærer at en betydelig del av de administrative ressursene som tidligere har vært brukt til å forberede saker for klagenemnda i dag brukes i arbeid som ikke er nemndsrettet. Beslagleggingen av administrative ressurser til skikkethetsarbeidet må nevnes som en vesentlig årsak når den økte saksbehandlingstiden for klagenemnda skal forklares.

Klagenemnda pekte i 2013 på at det er et behov for å styrke sekretariatet til klagenemnda, og høsten 2014 ble sekretariatet styrket med ei halv stilling. I årsrapporten for 2014 ble det fremholdt at klagenemnda bør ha to faste juridiske saksbehandlere på full tid, for å kunne ivareta en forsvarlig saksbehandlingstid og gjøre tjenesten mer robust.

Våren 2016 fikk Avdeling for utdanning klarsignal til å lyse ut en ny fast stilling som juridisk rådgiver. Tilsettingsprosessen for den faste stillingen nærmer seg slutten og den nye juristen vil ventelig være på plass i løpet av høsten.

Videre har Universitetsdirektøren fra 2016 øremerket midler til en 50 % juriststilling til administrativ støtte til institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen.

Disiplinære saker

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antall saker	8	13	15	7	12	11	7	5	20	30	29
Reaksjon	5	12	12	6	11	10	7	5	15	18	20

Som disiplinærsaker regnes saker der universitetet selv gjennom klagenemnda kan vedta disiplinære reaksjoner overfor studenten for en del forhold som universitetet og samfunnet ønsker å beskytte seg mot. Disiplinære reaksjoner er inngripende overfor den enkelte og forutsetter at universitetet har en klar lovhjemmel for inngrepet. Alle vedtak om disiplinære reaksjoner som Universitetets klagenemnd fatter har hjemmel i lov om universiteter og høyskoler. Sanksjonene som denne loven hjemler er annullering av eksamen og utestengelse fra institusjoner under lov om universiteter og høyskoler på grunn av fusk ved eksamen, utestengning fra praksis på grunn av tidligere straffbare forhold, vedtak om at en student ikke er skikket til sitt studium innen lærerutdanningene og helse- og sosialfagutdanningene og eventuelt utestengning av studenten, inndragning, annullering og utestengning for bruk av falsk dokumentasjon i søknad om opptak til studium og bortvisning som følge av grovt forstyrrende opptreden. Felles for disse sakene at det er strenge krav til korrekt og god saksbehandling, noe som fører til at forvaltningen av disse saksområdene er ressurskrevende.

Tabellen over viser antall disiplinærsaker som er behandlet av klagenemnda de siste 11 årene, og hvor mange av sakene som endte med en disiplinær reaksjon i form av utestengelse og/eller annullering av eksamen. I 2015 var antallet disiplinærsaker 29, mot saker 30 i 2014, 20 saker i 2013 og 5 saker i 2012.

Økningen i antallet disiplinærsaker de siste årene kan mellom annet ses i sammenheng med at studenttallet ved universitetet har økt.

De fleste disiplinærsakene gjelder fusk i forbindelse med prøve eller eksamen. Plagiering ved hjemmeeksamen, særlig av nettkilder, er den vanligste formen for fusk. 25 av sakene i 2015 gjaldt plagiering ved hjemmeeksamen. Forholdet avdekkes som regel når eksamensoppgavene blir kontrollert i tekstgjenkjennelsesprogrammet Ephorus. Siden Kvalitetsreformen i 2003 har særlig bruken av hjemmeeksamen økt i omfang og de alle fleste disiplinærsakene gjelder plagiering ved hjemmeeksamener.

Man kan si at i forhold til antall eksamensavleggelser hvert år, så er fuskesakene få. Disse sakene er imidlertid alvorlige for omdømmet, de er som nevnt ressurskrevende og de kan ha store konsekvenser for studentene. Det er svært viktig at universitetet og fagmiljøene driver forebyggende arbeid. Flere saker kunne ha vært unngått med større grad av faglig veiledning av studentene om kildebruk.

Plagiering er et komplekst tema. Det må ses primært som en pedagogisk og fagetisk utfordring, og ikke som et juridisk problem. Akademisk skriving må synliggjøres som en naturlig del i alle studier ved universitetet. Videre må alle faglærere anse det som naturlig å gi veiledning og tilbakemelding vedrørende studenters bruk av kilder og referanseteknikk i hele studieløpet. Studentene må fra begynnelsen av bli gjort oppmerksom på at korrekt bruk av kilder både er kompetansemål i studiet og vurderingskriterier ved eksamen. Hva som er god kildebruk og akseptabel referanseteknikk innen det enkelte fagområde er noe som må modnes, og det vil være naturlig at kravene og dybden økes gradvis innenfor studieprogrammet. Den antatt beste måten å lære dette på vil være å skrive i prosess med tilbakemelding fra, og i diskusjoner med, medstudenter og faglærere.

I 21 av de 25 fuskesakene som gjaldt plagiering ved hjemmeeksamen i 2015 kommer studenten fra annen språk- og kulturbakgrunn. I 11 av fuskesakene med fremmedkulturelle studenter kom det fram opplysninger om betydelige utfordringer under studiet som følge av manglende språkkompetanse på norsk eller engelsk, manglende faglig forståelse og/eller mangelfull innsikt i reglene om kildebruk, psykiske problemer, konsentrasjonsvansker og/eller økonomiske problemer som førte til mye jobbing ved siden av studiet. I 6 av disse 11 sakene ble studenten frifunnet.

For studenter som har oppholdstillatelse i Norge på grunnlag av studieretten, har et utestengelsesvedtak som regel svært alvorlige konsekvenser. Studenten mister som regel oppholdsretten og må returnere til hjemlandet uten vitnemål. Noen av disse har tatt lån for å finansiere studiet her som de nå ikke kan betale tilbake. Noen er finansiert av storfamilien i hjemlandet. Mange rapporterer at de ikke har noe å komme tilbake til.

I utgangspunktet har den enkelte student selv ansvaret for å kjenne til reglene ved eksamen, herunder for å ha tilstrekkelig kompetanse i reglene om kildebruk. Kravene til studenten skjerpes jo lengre studenten er kommet på studiet. Videre vil det at en student har fremmedkulturell bakgrunn også skjerpe kravet til studentens egen aktsomhet. Samtidig er det et ufravikelig krav til at studentene skal ha forutberegnelighet i sin studietilværelse. Konsekvensen av å bryte eksamensreglementet skal være forutberegnelig, dette gjelder også overfor utenlandsstudentene. Når klagenemnda utestenger en student for fusk, må universitetet sannsynliggjøre at utfallet har vært påregnelig for denne konkrete studenten. Flere av frifinnelsene av studenter i 2015 skyldtes at fakultetet ikke hadde sannsynliggjort at studenten hadde fått nødvendig opplæring og veiledning om reglene om kildebruk.

Det er således svært viktig at universitetet tar veiledningsplikten overfor utenlandsstudenter på alvor. At så mange av fuskesakene gjelder utenlandsstudenter, kan tilsi at en del utenlandsstudenter har et særskilt behov for opplæring i reglene om kildebruk. Det er universitetets plikt å vurdere hva som skal til for at den opplæring og veiledning vi gir setter våre studenter i stand til å møte de kravene som stilles. Veiledningsplikten kan tilsi at universitetet må strekke seg lengre i opplæring og veiledning når studenten har språklige og kulturelle utfordringer. Hvor langt universitetet må strekke seg vil bero på en avveining mellom studentenes behov og hva universitetet har kapasitet til, men universitetet har uansett ansvar for at disiplinære reaksjoner ikke kommer som en overraskelse på grunn av manglende veiledning om reglene om kildebruk og om konsekvensen av brudd på disse.

Gjennomgangen av sakene om fusk under eksamen fra 2015 viste for øvrig at 34 % av sakene om uregelmessigheter ved eksamen gjaldt mastergradsstudenter og 42 % av sakene gjaldt bachelorgradsstudenter.

I tillegg har vi hatt tre disiplinærsaker etter forfalskning av opptaksdokumenter. To av sakene gjaldt utenlandske studiesøkere. I 2015 hadde vi ingen saker om utestengning fra praksis på grunn av merknad i politiattest.

Klager over vedtak fattet i disiplinære saker

I 2015 ble sju av klagenemndas vedtak i disiplinærsaker påklaget til Felles klagenemnd. De fleste klagene var begrunnet med at studenten ikke forstod at han brøt reglene eller med at vedtaket var uforholdsmessig strengt. Samtlige vedtak ble stadfestet av Felles klagenemnd. De frifinnelser som er gjort i disse sakene er således vedtatt av vår egen klagenemnd.

Behandlingstid for disiplinærsaker

Behandlingstiden for disiplinære saker i klagenemnda var gjennomsnittlig 17 uker i 2015. I 2014 var den på 14, i 2013 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 11 uker, og i 2012 var den på ni uker. Dette er den tiden som har medgått fra universitetsdirektøren er underrettet om saken, til vedtaket er truffet i klagenemnda.

I disse sakene gjelder det spesielle krav til saksbehandlingen. Annullering og utestenging, som er den vanlige reaksjonen ved fusk eller forsøk på fusk, er inngripende og har alvorlige

konsekvenser for den enkelte. Disse sakene kan bli prøvd i retten, og studenten har krav på at universitetet dekker advokatbistand gjennom hele klageprosessen og eventuell domstolsbehandling i tingretten. Feil saksbehandling her kan lett gi grunnlag for erstatningsansvar for universitetet. Det gjelder særlige rettssikkerhetshensyn i disse sakene, og universitetet har ansvaret for forsvarlig, betryggende og god saksbehandling. Saken skal utredes grundig og studenten skal få god tid til å uttale seg om forholdet.

Samtidig er det viktig at studenten får saken hurtig avgjort. Den økte saksbehandlingstida i disiplinærsaker de siste årene er naturlig tatt i betraktning sekretariatets arbeidsmengde, med rekordmange saker om fusk og skikkethet de siste par årene. Fra 2015 har lokale klagenemnder også fått ansvaret for å treffe vedtak i saker om utestengning fra praksis på grunnlag av straffbare forhold, en kompetanse som tidligere har ligget hos Den nasjonale politiattestnemnda. Dette vil øke arbeidsmengden for sekretariatet ytterligere.